

Aleja Henryka

Początek Alei Henryka dały wnioski władz powiatowych z 1873 r., skierowane do rady miejskiej, a dotyczące unowocześnienia zabudowy. W założeniu miała być główną ulicą łączącą centrum miasta z dworcem kolejowym i stanowić oś dla przyszłej rozbudowy Chrzanowa. Przy ulicy zlokalizowano budynki głównych urzędów miasta i powiatu oraz reprezentacyjne budynki prywatne. W latach 1945 - 1991 nosiła nazwę Alei Lenina. Po tym okresie powrócono do pierwotnej nazwy wywodzącej się od imienia właściciela dóbr chrzanowskich Henryka Loewenfelda.

Usytuowany w niewielkim ogrodzie dom zaprojektował i zbudował powiatowy budowniczy Franciszek Urbańczyk. Budynek pochodzi z ostatniej ćwierci XIX stulecia i jest ciekawym przykładem małomiasteczkowego budownictwa willowego. Od 1985 r. „Dom Urbańczyka” pełni funkcję Oddziału Wystaw Czasowych Muzeum w Chrzanowie.

Piętrowy budynek naprzeciw Starostwa mieścił Sąd Okręgowy. Zbudowany został w latach 90. XIX wieku. Historyczne detale zlikwidowano w wyniku przebudowy z 1936 roku. Kolejnej przebudowy dokonano w latach 1996 - 2000. Dziś jest tu siedziba sądu rejonowego.

Towarzystwo Zaliczkowe w Chrzanowie założono w 1882 roku. W 1895 r. znalazło swoją siedzibę przy Alei Henryka. Do dziś budynek zachował swój pierwotny wygląd.

Budynek Starostwa Powiatowego wzniesiony został w roku 1894 dla dr Zygmunta Kepplera adwokata, późniejszego burmistrza miasta. Kupiono go od właściciela jakiś czas później i przystosowano do potrzeb siedziby ck Starostwa Powiatowego.

W bliskim sąsiedztwie w tym samym okresie powstał budynek Rady Powiatowej w Chrzanowie. W wyniku dobudowania dodatkowych pomieszczeń połączony został z budynkiem Starostwa.

Henryka Avenue

Henryka Avenue owes its beginnings to the district authorities who in 1873 put forward a proposal referred to the municipal council, concerning modernization of the buildings. It was supposed to be the main street linking the town centre with the railway station to become the axis for the future development of Chrzanów. Along the street the buildings of the main offices of the town and district were situated, as well as elegant private houses. In the years 1945 - 1991 it was named Lenin`s Avenue. After that period, the original name was restored which derived from the name of the owner of the Chrzanów estate - Henryk Loewenfeld.

The house situated in a small garden was designed and built by the district builder Franciszek Urbańczyk. The building dates from the last quarter of the 19th century and it is an interesting example of provincial exclusive residential development. From 1985 "The House of Urbańczyk" houses the Branch of Tempo-

rary Exhibitions of the Museum in Chrzanów.

The one-floor building opposite the Starosty contained the Court of Law for the area. It was built in the 1990s. The historical details were eliminated during the development in 1936. Another alteration was made in the years 1996-2000. Today it houses the District Court of Law.

Down Payment Society in Chrzanów was established in 1882. In the year 1895 it was located in Henryka Avenue. The building preserved its original appearance till this day.

The building of the District Starosty was raised in 1894 for Dr Zygmunt Keppler, the solicitor, later to become the mayor of the town. It was purchased from the owner some time later and adapted to the needs of the seat of the District Starosty.

In close vicinity, at about the same time, the building of the District Council in Chrzanów was constructed. As it was enlarged by some more rooms, it became adjacent to the Starosty building.

Ryc.59 Aleja Henryka. Nakł. Franciszek Waclawek, 1902 r.

Henryka Avenue. Publisher: Franciszek Waclawek, 1902.

Ryc.60 Aleja Henryka. 1903 r.

Henryka Avenue 1903.

Ryc. 61 Alej Henryka. Kasyno urzędnicze. 1904 r.

Henryka Avenue. Clerical Casino 1904.

Ryc. 62 Aleja Henryka. Wyd. J. Klein, Kraków, 1907 r.

Henryka Avenue. Publisher: J. Klein, Cracow, 1907.

Ryc.63 Aleja Henryka. 1904 r.

Henryka Avenue. 1904.

Ryc.64 Aleja Henryka. Nakł. A. Honigwachs Chrzanów, 1911 r.

Henryka Avenue. Publisher: A. Honigwachs Chrzanów, 1911.

Ryc.65 Aleja Henryka. Nakł. B. Landerer w Chrzanowie, 1909 r.

Henryka Avenue. Publisher: B. Landerer w Chrzanowie, 1909.

Ryc.66 Aleja Henryka. 1911 r.

Henryka Avenue. 1911.

Ryc.67 Aleja Henryka. Nakł. T.K.Ch, GGJ, 1914 r.

Henryka Avenue. Publisher: T.K.Ch, GGJ, 1914.

Ryc.68 Aleja Henryka. Nakł. T.K.Ch, GGJ, 1914 r.

Henryka Avenue. Publisher: T.K.Ch, GGJ, 1914.

Ryc.69 Aleja Henryka. Nakł. T.K.Ch, GGJ, 1914 r.

Henryka Avenue. Publisher: T.K.Ch, GGJ, 1914.

Ryc.70 Aleja Henryka. Widok od ulicy Mickiewicza. Wyd. Polskiego Twa Księg. Kolej. „Ruch”, „AKROPOL” Kraków, 1928 r.

Henryka Avenue, a view from Mickiewicza street. Publisher: Wyd. Polskiego Twa Księg. Kolej „Ruch”, „AKROPOL” Cracow, 1928.

Ryc. 71 Aleja Henryka. Sąd powiatowy. Wyd. Kazimierz Zarębski, fot. Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930 r.

Henryka Avenue. District Court. Publisher: Kazimierz Zarębski. Photo by Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930.

Ryc.72 Aleja Lenina (Aleja Henryka). Wyd. „RUCH”, fot. L. Świącki, 1962 r.

Lenin`s Avenue (Henryka Avenue). Publisher: „RUCH”. Photo by L. Świącki, 1962.

Ryc. 73 Aleja Lenina (Aleja Henryka). Wyd. „RUCH”, fot. H. Hermanowicz, 1967 r.

Lenin's Avenue (Henryka Avenue). Publisher: „RUCH”. Photo by H. Hermanowicz, 1967.

Ryc. 74 Aleja Henryka – róg z ul. Sądową. Wyd. Krajowa Agencja Wydawnicza, fot. J. Rosikoń, 1981 r.

Henryka Avenue – the corner of Sądowa Street. Publisher: Krajowa Agencja Wydawnicza. Photo by J. Rosikoń, 1981.

Ryc. 75 Aleja Henryka - Odział Muzeum „Domu Urbańczyka”.
Wyd. a.w.a. Bielsko-Biała, fot. K. Pilecki.

Henryka Avenue - „The House of Urbańczyk” – The Museum
Branch. Publisher: a.w.a. Bielsko-Biała. Photo by K. Pilecki.

Ryc.76 Aleja Henryka - Budynek „Cechu Rzemiosł”. Wyd. a.w.a.
Bielsko-Biała, fot. K. Pilecki.

Henryka Avenue – Craft Guildhall. Publisher: a.w.a. Bielsko-Biała,
Photo by K. Pilecki.

Ryc. 77 Aleja Henryka. Starostwo. Nakł. C.K. głównej trafiki w Chrzanowie, M. Schneider, 1908 r.

Henryka Avenue. The Starosty. Publisher: C.K. głównej trafiki M. Schneider w Chrzanowie, 1908.

Ryc. 78 Rada Powiatowa. 1911 r.

The District Coucil. 1911.

Ryc. 79 Starostwo i Rada Powiatowa. Nakł. T.K.Ch, GGJ, 1914 r.

The Starosty and District Council. Publisher: T.K.Ch, GGJ, 1914.

Ryc. 80 Starostwo i Rada Powiatowa. Nakł. B. Landerer w Chrzanowie, 1914 r.

The Starosty and District Council. Publisher: B. Landerer w Chrzanowie, 1914.

Chrzanów
Starostwo i Rada powiatowa

Ryc. 81 Starostwo i Rada Powiatowa. Nakł. B. Landerer w Chrzanowie, 1914 r.

The Starosty and District Council. Publisher: B. Landerer w Chrzanowie, 1914.

Chrzanow,
Starostwo i Rada powiatowa.

Ryc.82 Starostwo i Rada Powiatowa. Nakł. T.K.Ch, GGJ, 1914 r.

The Starosty and District Council. Publisher: T.K.Ch, GGJ, 1914

Ryc. 83 Starostwo. Nakł. M. Kornblum Chrzanów, 1920 r.

The Starosty. Publisher: M. Kornblum Chrzanów, 1920.

Ryc. 84 Starostwo. Wyd. Kazimierz Zarębski, fot. Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930 r.

The Starosty. Publisher: Kazimierz Zarębski. Photo by Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930.

Ryc.85 Starostwo. Wyd. Kazimierz Zarębski, fot. Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930 r.

The Starosty. Publisher: Kazimierz Zarębski. Photo by Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930.

Ryc.86 Starostwo. Wyd. Kazimierz Zarębski, fot. Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930 r.

The Starosty. Publisher: Kazimierz Zarębski. Photo by Stanisław Łojek, Chrzanów, 1930.

Ryc. 87 Urząd Miejski w Chrzanowie. Wyd. a.w.a. Bielsko-Biała, fot. K. Pilecki.

The Municipal Office in Chrzanów. Publisher: a.w.a. Bielsko-Biała. Photo by K. Pilecki.

„3 Maja - świeża zieleń, wysokie niebo, miasto w odświętnej szacie. Lśnią umyte szyby, zamiecione bruki. Nad głowami falują białoczerwone chorągwie. Przed starostwem, ustrojona w godło i barwy państwowe, umajona zielenią, świeci jasnym drewnem trybuna. Wszystkie zorganizowane jednostki ciągną do kościoła. Tu odbywa się uroczyste nabożeństwo, zakończone wielką modlitewną pieśnią: „Boże coś Polskę (...) Ojczyznę wolną pobłogosław Panie”. Po wyjściu z kościoła formuje się pochód, który podąża najpiękniejszą ulicą Chrzanowa, Aleją Henryka. Prowadzi w marsz orkiestra fabryki lokomotyw.”

Maria Ruszkiewicz, „Woskowa świeca”